

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2020. október 19.

FÖLDRAJZ

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Útmutató a javításhoz

Ha egy feladatnak a javítási-értékelési útmutatóban nem szereplő szinonim megoldása is van, a válasz elfogadható, például:

Koreai Köztársaság – Dél-Korea; rétegvulkán – sztratovulkán.

A nyílt végű feladatok esetében az útmutatóban leírt válasszal tartalmi szempontból megegyező, de másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

Azoknál a feladatoknál, ahol a lehetséges helyes válaszok számánál a vizsgázó több megoldást ad, meg, felesleges elemenként 1 pontot kell levonni, de az adott (rész)feladatra 0 pontnál kevesebb nem adható.

A helyesírási hibát tartalmazó, de egyértelműen értékelhető földrajzi nevek (topográfiai fogalmak) esetén jelölje a hibát, de ezért pontot ne vonjon le.

1. FELADAT

- A. Kúpvetület
Számok: 2, 4, 5, 7
- B. Síkvetület
Számok: 2, 4, 7
- C. Hengervetület
Számok: 1, 3, 4, 5, 7, 8
Egyik vetülettípusra sem vonatkozik: 6
- a) Minden helyes elnevezés 1 pont.

3 pont

- b) A és B vetület esetén minden jó helyre beírt szám 1 pont.
C vetület esetén: A 6 szám közül bármely 5 elfogadható.
Az egyik vetülettípusra sem jellemző állítás számának helyes megnevezése 2 pont.
Megjegyzés: a számok sorrendje nem számít.

14 pont

Összesen 17 pont**2. FELADAT**

- a)
- A számítás elve: $90^\circ - (23,5^\circ - \varphi^\circ) = 90^\circ - 8,5^\circ = 81,5^\circ$ 1 pont
delelési magasság: $81,5^\circ$ 1 pont
  - A számítás elve: $90^\circ - \varphi - 23,5^\circ = 90^\circ - 15^\circ - 23,5^\circ = 51,5^\circ$ 1 pont
delelési magasság: $51,5^\circ$ 1 pont
  - A számítás elve: $90^\circ - \varphi = 75^\circ$ 1 pont
delelési magasság: 75° 1 pont
  - delelési magasság: 75° 1 pont

7 pont

- b) Aláhúzva: északi horizont felett.

1 pont

1 pont

Összesen 8 pont**3. FELADAT**

- a)
- Tektogenezis / gyűrődés 1 pont
  - Orogenezis / kiemelkedés 1 pont
  - Üledékfelhalmozódás /üledékképződés 1 pont
- A helyes sorrend: 3 $\longrightarrow$ 1 $\longrightarrow$ 2 1 pont
- Megjegyzés: csak hibátlan sorrendért jár az 1 pont.

4 pont

- b) Üledékgyűjtő (óceáni) medence. 1 pont
Az egy hegységképződési időszak során kialakult hegységek összessége. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

- c)
1. 1. ábra: óceáni és óceáni kőzetlemez 1 pont
2. ábra: kontinentális (szárazföldi) és kontinentális (szárazföldi) kőzetlemez 1 pont
3. ábra: óceáni és kontinentális (szárazföldi) (a sorrend felcserélhető) 1 pont

- 2.
- (vulkáni) szigetív 1 pont
  - andezit / riolit / andezittufa / riolittufa 1 pont
  - gyűrthegység 1 pont
  - mészkő / dolomit / üledékes kőzet 1 pont
  - rétegvulkán (sztratovulkán) 1 pont
  - andezit / riolit / andezittufa / riolittufa 1+1 pont

- 3.
1. ábra: Fülöp-szigetek / a Csendes-óceán nyugati partvidékének szigetívei / Japán-szigetek 1 pont
  2. ábra: Alpok / Kárpátok (az Eurázsiai-hegységrendszer bármely tagja) 1 pont
  3. ábra: Kordillerák /Andok 1 pont
- Megjegyzés: bármely példa említése esetén jár a pont. Más helyes példa is elfogadható.*

13 pont

Összesen 19 pont**4. FELADAT**

- a) Napsugárzás (hőmérséklet) / szél / csapadék / légkörből kinyerhető nyersanyagok (pl. nemesgázok)

Megjegyzés: bármelyik három említése esetén jár a pont.

1+1+1 pont

3 pont

- b) A napsugárzás / vízenergia.

Megjegyzés: bármelyik megnevezése elfogadható.

A fejlett országok nagyobb energiaigénye. / A fejlett technológia alkalmazására a fejlett országokban van lehetőség. / A magasabb költséget a szegény gazdaságok nem tudják megfizetni.

1 pont

Megjegyzés: bármelyik magyarázat elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes indok is elfogadható.

2 pont

- c) Tenyészidőszak

1 pont

1 pont

- d) A lejtőkiettség miatt / a déli lejtőkön nagyobb a napsugarak hajlásszöge. Emiatt erősebb a felmelegedés (nagyobb a hőösszeg).

1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik magyarázat elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes indok is elfogadható.

2 pont

Összesen 8 pont**5. FELADAT**

1. C – tektonikus eredetű / árkos / vetődéssel keletkezett tó 1+1 pont
2. A – gleccsertó / morénató 1+1 pont
3. D – kaldérató 1+1 pont
4. X – elgátolt tó /hegyomlással elzárt tó 1+1 pont
5. B – morotva(tó) / holtág 1+1 pont

Összesen 10 pont

6. FELADAT

- a) Pozitív hatás: nyáron is lehet termelni / az öntözés növeli a termésbiztonságot / öntözéssel magasabb terméshozam / jobb minőségű termés érhető el. 1 pont
 Negatív hatás: szikesedés. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

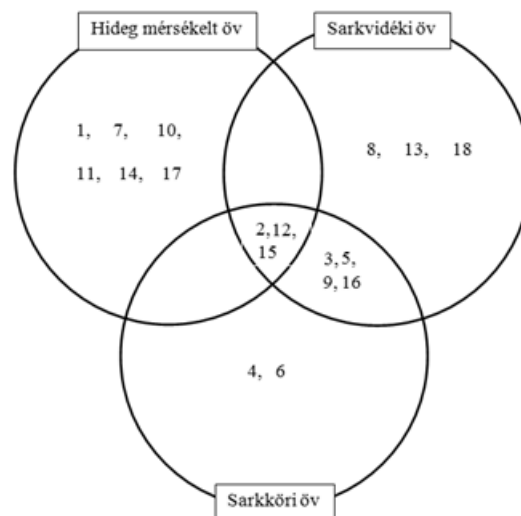
2 pont

- b) A víz munkavégző képessége csökken. 1 pont
 Lerakja a hordalékát a gát előterében. 1 pont
 A tómedence fokozatosan feltöltődik / eliszapolódik. 1 pont
Megjegyzés: másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

3 pont

- c) – A téli hónapokban: csökkentheti az árvíz kialakulásának veszélyét. 1 pont
 – A nyári hónapokban: folyamatos vízutánpótlást biztosít a folyóban a száraz időszakban is / az alacsony vízállás idején is biztosíthatja a hajózást. 1 pont
Megjegyzés: másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 7 pont**7. FELADAT**

Minden jó helyre beírt szám 1 pont.

Összesen 18 pont

8. FELADAT

a)

I. Latin-Amerika	1 pont
II. Európa	1 pont
III. Ázsia	1 pont
IV. Afrika	1 pont

4 pont

- b) Magas születési ráta / a halálozások arányának csökkenése / növekvő születéskor várható élettartam / javuló egészségügyi (szociális) ellátás

Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1+1 pont

2 pont

Összesen 6 pont**9. FELADAT**

- a) A
- városok számának
- és a
- városi életforma
- elterjedésének együttese. / A városodás és a városiasodás együttesen.

1+1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

b)

A. Városodás / városfejlődés / városok számának növekedése	1 pont
B. Szuburbanizáció / elővárosiasodás / agglomerációba költözés	1 pont
C. Deurbanizáció / falusi környezetbe költözés	1 pont
D. Reurbanizáció / a népesség egy részének újra a (nagy)városba költözése	1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

4 pont

c)

1. B
- 1 pont

Zsúfoltság / lakáshiány / környezeti ártalmak / stressz / a zöld környezet hiánya.

1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2. A (bevezető) utak zsúfoltsága (dugó) / drága bejárás / szabadidő eltöltésének kevés lehetősége / rehabilitált, vonzó városi környezet / közeli szolgáltatások / többféle elérhető szolgáltatás.

1+1 pont

Megjegyzés: bármelyik kettő említése elfogadható. Másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

5 pont

Összesen 11 pont**10. FELADAT**

a)

1. Deviza	1 pont
2. Valuta	1 pont
3. Konvertibilitás / Valutaárfolyam	1 pont
4. Kötvény	1 pont
5. Tőzsde	1 pont

5 pont

- b)**
1. Az emelkedő termelési költségek. / Költséginfláció 1 pont
  2. A megnövekedett kereslet. / Keresletinfláció 1 pont
- Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.*
- 2 pont
- c)**
1. Aláhúzva: A forint leértékelődött. 1 pont
  2. $200 \times 151 = 30\,200$ Ft 1 pont
  3. A számítás elve: $248 \times 200 = 49\,600$, $49\,600 - 30\,200 = 19\,400$ 1 pont
A törlesztő részlet 19 400 Ft-tal emelkedett. 1 pont
  4. Az exportőröket: kedvezően érinti, mert nő a forintbevételek, / 1 pont
mert egy egységnyi valutáért több forintot kapnak. 1 pont
Az importőröket: kedvezőtlenül érinti, mert nő a forintkiadásuk / 1 pont
mert egységnyi valutáért vagy áruért több forintot kell fizetnie. 1 pont
- Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.*
- 8 pont

Összesen 15 pont**11. FELADAT**

- a)** A negyedidőszakban. 1 pont
- 1 pont
- b)** Nyugat-Mecsek 1 pont
Mert óidei kőzeteket (permi homokkővet) találunk a területén. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
- 2 pont
- c)** Középső-Mecsek vagy Keleti-Mecsek. 1+1 pont
Megjegyzés: a két rész felcserélhető.
- 2 pont
- d)** Vetődés. 1 pont
- 1 pont
- e)** A karsztosodás. 1 pont
- 1 pont
- f)** E 1 pont
- 1 pont
- g)** Feketekőszén 1 pont
A középidőben. 1 pont
- 2 pont
- h)** Gazdaságtalan volt a kitermelése. 1 pont
Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
- 1 pont
- i)** A kén-dioxidé. 1 pont
- 1 pont
- j)** Ókeresztény temető / ókeresztény sírkert (sírkamrák) 1 pont
- 1 pont
- k)** A, B, G 1+1+1 pont
- 3 pont
- l)** Kaposvár, Szekszárd, Kecskemét 1+1+1 pont
- 3 pont

Összesen 19 pont

12. FELADAT**a)**

I. Germán-alföld

1 pont

II. Német-középhegység

1 pont

2 pont
----

b)

a. Északi-tenger

b. Balti-tenger / Keleti-tenger

c. Rajna

d. Duna

e. Boden-tó

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont
----

c)

1. Berlin   2.

1+1 pont

2. Mannheim   7.

1+1 pont

3. Lipcse   5.

1+1 pont

4. München   9.

1+1 pont

5. Dortmund   3.

1+1 pont

6. Hamburg   1.

1+1 pont

7. Köln   4.

1+1 pont

8. Stuttgart   8.

1+1 pont

Megjegyzés: a város helyes megnevezése 1 pont. A megnevezett város térképi számának helyes megadása 1 pont.

16 pont
----

d)

1. I

2. H

3. I

4. H

5. I

6. H

7. I

Minden helyes válasz 1 pont.

7 pont

Összesen 30 pont
----

13. FELADAT

a)

	Ország	Főváros száma
I.	India	1
II.	Kína	5
III.	Dél-Korea / Koreai Köztársaság	X
IV.	Japán	8

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

b)

- a. Hindusztáni-félsziget
- b. Csomolungma (Mt. Everest)
- c. Indokínai-félsziget
- d. Tien-san
- e. Japán-tenger

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

c)

1. I
2. I
3. H
4. I
5. I
6. H
7. H
8. I
9. I
10. H
11. I
12. I

Minden helyes válasz 1 pont.

12 pont

Összesen 25 pont**14. FELADAT**

- a) A város terjeszkedésével csökkennek a zöldfelületek. / A város terjeszkedésével „felfalja” a zöldfelületeket. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

- b) A beépítettség megváltoztatja a levegő felmelegedését / a beépített terület felett erősebben felmelegszik a levegő napközben. 1 pont

Megjegyzés: másképpen megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

1 pont

---

c)

1. I
2. I
3. H
4. H
5. I

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

Összesen 7 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám: 200 pont